АНТИКОР

Топ-теми:
- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндіча в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

Пошук...

НОВИНИ | КОНФЛІКТИ | ПОЗИЦІЯ | ДУМКА | ПОДІЇ | ВІЙНА | ВІДЕО | БЛОГИ

Головна > Статті > Думка > Політика > Аналіз німецької політики щодо України

Аналіз німецької політики щодо України

Читати на російській
Додати на бажаних джерелах в Google

Аналіз німецької політики щодо України

Частка українців, які негативно ставляться до Шольца, зросла у більш як два рази за перші 4 місяці 2022 року.

Про це свідчить опитування групи «Рейтинг». Є цілком очевидні причини, чому українці розчарувалися в новообраному канцлері ФРН. Чому німецька політика щодо України є саме такою?

У соціальних науках існує низка способів аналізувати зовнішню політику, зазначає медіа «Свідомі». Проте, як пише аналітик фонду «Повернись живим» Тарас Тарасюк, чи не найбільшого поширення в Україні набула «аналітика», яка заснована на науково-популярній літературі минулого сторіччя.

Це, зокрема, передбачає антропоморфізацію об'єкта аналізу, тобто спробу пояснити політику держави психологією її лідера. Вочевидь, такий підхід може бути доречним у випадку роботи з надзвичайно персоналізованими режимами, як-от Туркменістаном. Водночас в українському інформаційному просторі досить поширеною є критика західних видань, бо вони вказують російське повномасштабне вторгнення «війною Путіна». Ця критика є справедливою, тому не зрозуміло, чому спроби пояснити дії Німеччини вадами Шольца знаходять підтримку.

Доходить до того, що канцлера ФРН обвинувачують у «прихованих планах», які межують зі зрадою інтересів Німеччини на користь РФ. До цього вдався очільник опозиційної партії християнських демократів Німеччини Фрідріх Мерц. Проте російсько-німецький газовий проект «Північний потік-2» нав підтримку обох традиційно найбільших партій ФРН — християнських демократів (CDU/CSU) та партії соціал-демократів (SPD), до якої входить Шольц. За 8 років російсько-української війни тодішня канцлерка та християнська демократка Ангела Меркель 5 разів відвідала Путіна в Москві.

Навряд зовнішньо-політичну поведінку Меркель чи Шольца можна назвати зрадою — вони не присягали на вірність Україні. Для пояснення позиції Німеччини у міжнародному співтоваристві недостатньо вивчати біографії її канцлерів. Необхідно дослідити ті соціальні обставини, які уможливлюють отримання ними влади та визначають ідентичність ФРН.

Політика примирення як зовнішня політика

Наприкінці 60-х Західна Німеччина, зі столицею в Бонні, намагалася налагодити відносини зі Східною Німеччиною та країнами Центральної та Східної Європи, які найбільше постраждали від лихоліття нацистського режиму. Це відбувалося попри те, що ці країни були з іншого боку «залізної завіси». Тоді Боннська республіка уклала договори з СРСР, Польською та Чехословацькою народними республіками, за якими ФРН визнала тодішні кордони та ініціювала співпрацю у сферах економіки, науки та культури.

Зрештою, Радянський Союз занепав, а політичні еліти ФРН упевнилися у правильності підходу, який був антитезою до повної ізоляції ворожих сил. У XXI столітті Німеччина далі розвивала особливу політику щодо своїх сусідів. Саме ФРН найактивніше підтримувала вступ Польщі до ЄС.

«Особливі» відносини з Росією та Wandel durch Handel

Після розпаду СРСР найбільш важливу роль у конструюванні німецької зовнішньополітичної ідентичності відігравала Росія, вся була повною протилежністю до ФРН. Німецька політика так само була побудована на «історичному боргу», який виник внаслідок нацистських злочинах на теренах СРСР. Аби зробити крок до примирення, ФРН прагнула повторити свій попередній успіх у Центральній та Східній Європі, сприяючи демократичним перетворенням у РФ.

Для цього німці послуговувалися концепцією Wandel durch Handel, тобто зміна завдяки торгівлі. Ця ідея не є ані новою, ані суто німецькою. Вона лежить в основі ліберальної теорії міжнародних відносин. У 1909 році британський журналіст Норман Енджел опублікував книгу «Europe's Optical Illusion», у якій автор обстоював тезу про неможливість війни між європейськими державами через економічну взаємозалежність. Держави діють раціонально, тож не спричинятимуть страждання собі ж. Книгу перекладали на кілька мов, але вже за 5 років, у 1914, Велика Британія оголосила війну Німеччині. Тоді дав Енджел «напився б до непритомності, якби мав таку звичку», визнає він у спогадах.

Безумовно, у зведенні газопроводу «Північний потік-2» не обійшлося без приватних інтересів німецьких політиків та підприємців, проте саме ідея Wandel durch Handel уможливила його побудову.

Місце Білорусі та України

Цим же принципом Німеччина керувалася й у відносинах з Білоруссю, яка постраждала від Другої світової війни. У Берлині нульових років існувало політичне лоббі, яке просувало розбудову відносин з цією країною. Про це писала політологиня Ірис Кемпе. Тут знову німецька зовнішня політика зіткнулася з авторитарним режимом. ФРН інвестувала значні ресурси у неурядові культурні відносини з Білоруссю.

Німеччина провадила таку політику щодо Білорусі аж до початку повномасштабного вторгнення. У 2021 році Гіссенський університет у співпраці з Мінським державним університетом організував курс, присвячений політиці історичної пам'яті у Німеччині, Східній Європі та Росії. Проте студенти та викладачі з Білорусі справляли депресивне враження, адже, на відміну від німців, максимально уникали тем, що спосувалися білоруського сьогодення. Іноді було складно зрозуміти, навіщо взагалі це відбувається. Та і ця обмежена співпраця зійшла нанівець після початку повномасштабного вторгнення: чимало проєктів у сфері освіти та науки в Росії та Білорусі призупинили.

«Перевіряти політичні погляди — це не наша задача. Саме через це ці заходи санкції та призупинення співпраці — прим. «Свідомі»» мають пакетний характер та шкодять, на жаль, і невинним», — пояснює президент Університету Гіссена та Німецької служби академічних обмінів Джойбратто Мукерджі.

Проте німецько-білоруська дисципліна продемонструвала ще одну обставину. Попри міф та реальність німецького розкаяння абсолютна більшість німецьких студентів-істориків не знали про Бабин Яр. На відміну від більшості країн Центральної та Східної Європи, злочини нацистів у Німеччині особливої уваги серед німців не отримували. Дослідниця Голокосту з Гіссенського університету не знала, як виконити назву місця масового знищення громадян СРСР, попри те, що використовувала польське ім'я Аушвіцу — Освенцим. Якщо російсько-німецька комісія істориків була створена у 1997 році, то українсько-німецька — лише у 2015.

«За мої 13 років у Німеччині я не пам'ятаю, щоб Україну конкретно згадували у нескінченній процесії ритуалізованої пам'яті», — пише журналіст Вільям Ной Глюкрофт. Схоже, німці визнають існування проблеми, адже ці слова опублікували у головному німецькому журналу, присвяченому міжнародним відносинам, «Internationale Politik Quarterly».

Чому так сталося? Це парадоксально, проте схоже, німецька зовнішня політика краще пристосована до державами, з не подібними собі державами. Тому Україна вперше потрапила у фокус німецької політики у першій половині нульових, коли тодішній президент Леонід Кучма намагався встановити особистий контроль над владними інстанціями. У 2000 Міністерство зовнішніх справ ФРН пом'якшило принципи видачі віз: у 1998 році віз в Німеччину отримало 133 тисячі українців, а у 2002 — 232 тисячі.

У 2005 році християнські демократи, які тоді були в опозиції до уряду SPD та Зелених, розпочали парламентське розслідування щодо причин впровадження та наслідків цієї політики, стверджуючи, що це могло призвести до контрабанди людей, зростання проституції та махінацій зі страховими полісами у Німеччині.

Захищаючись, Міністр зовнішніх справ ФРН Йошка Фішер заявляв, що ці заходи уможливили Помаранчеву революцію. Це ж твердив і голова соціал-демократів у комісії парламенту Олаф Шольц. З одного боку, це говорить про віру у магічність своєї політики м'якої сили щодо східних сусідів, з іншої — про повне нерозуміння українського контексту.

Zurückhaltungkultur та майбутнє

Німецька зовнішня політика є досить дивною не лише щодо України. Вона загалом обмежена як явище, що суттєво впливає на її якість. Політолог Вернер Лінк пояснює це тим, що ФРН боїться отримати статус держави-гегемона на європейському континенті через своє минуле, тому країні доводеться поєднувати лідерство з культурою самообмеження (Zurückhaltungkultur), особливо у сфері застосування зброї. Лінк пише, що станом на 2014 рік таке поєднання все ще було можливим. На той час 60% німців вважали, що Німеччині не варто бути більш активною у зовнішній політиці, заявляв тодішній очільник МЗС ФРН Франк-Вальтер Штайнмаєр.

Проте не всі підтримували культуру самообмеження. Тодішній федеральний президент Йоахім Гаук заявляв, що іноді необхідно використовувати у боротьбі за виживання ні в чому невинних людей. Зараз все більше німецьких політиків поділяють його позицію.

«Моїм аргументом завжди було: різні країни мають різні ролі. Я думав, якщо Німеччина постачатиме Україні зброю, це буде остаточним сигналом для Путіна до початку війни. Це було помилкою», — каже депутат Бундестагу Антон Гофрайтер. Він є членом партії Зелених, які раніше були відомі своєю пацифістською позицією. Тепер Гофрайтер, як і його партія, підтримує надання Україні зброї.

Цілком очевидно, що німецька зовнішньополітична ідентичність змінюється. Це відбувається не так швидко, як необхідно для української оборони. Водночас зміни відбуваються і з Україною. Лише півтора року тому більша частина українців позитивно ставилися до Росії попри багаторічну тимчасову окупацію частини українських територій — демонструє моніторинг КМІС. На Німеччину не надають російські бомби та ракети, тож дивно було б очікувати від ФРН такої ж, як в Україні, революційної реакції. Усе ж, німецька зовнішня політика тепер не обмежуватиметься лише цивільними заходами.

Олександр Ігнатенко, опубліковано у медіа «Свідомі»

Теги: Беларусь | Европа | СССР | Шолоц Олаф | Шольц | Меркель Ангела | Меркель | Тарасюк Тарас | Германия | Германия | Україна | Украина | Политика | Политика

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

21 серпня 2022 г., 12:59 | Переглядів: 3027 | Коментарі: 0

Розшукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

17.08.2026
5 мільйонів доларів за дрони фірмі з фейковим Dzetpic: як «Стрим техно» Контопольсько уклала угоду з...
#БПЛА #дрони #Сатени

18.08.2026
Друг Василя Малюка, якого НАБУ підозрює у вимаганні 1 мільйона доларів, виявився учасником сходки рф...
#СБУ #Ярошовский #Малюк Василь

ЦЕНЗУРА
ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По дні | По переходам | По коментарям

15:21 Російські війська обстріляли навчально-тренувальну базу «Чорноморця» в Одесі
15:19 Ринок житла в Києві завмер: покупці тікають у західні області, а оренда різко дорожчає
15:15 Сили оборони уразили Новокуйбишевський НПЗ у Самарській області РФ, — Генштаб ЗСУ
15:11 Заставу як «кешбек»: у НАБУ розкрили нову схему легалізації незаконних грошей
15:06 2,8 тисячі доларів за громадянство для дітей: як суддя Бочарова два роки гальмує справу про хабар посадовця ДМС Сивохою
Підпишіться на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
15:00 «Дружба» із Сименьким і підтримка «Газпрому»: концерт Лободо у Вірменії обернувся скандалом
12:59 У Львові 25-річному чоловікові повідомили про підозру у вбивстві військовослужбовця ТЦК
12:51 Львівський ТЦК відреагував на вбивство військовослужбовця: «Смерть від рук свого — особливо цинічна й болюча»
12:50 На Закарпатті суд оштрафував водія за заниження вартості напівпричепа та конфіскував транспорт
12:44 НБУ заборонив шахрайський сервіс MONEY24/7: компанії працювали без необхідних ліцензій
12:38 У Херсоні російський дрон атакував поліцейських: загинув майор
12:32 ГСЦ МВС та «Асвіо Банк»: чому за державні послуги українці змушені платити додаткові комісії
12:26 Чоловік Ірини Мудрої назвав розслідування НАБУ й САП «здогадками та чутками» й кинув слухавку
12:22 У Варшаві скрипалька з Миколаєва зіграла «Києве мій»: відео розчулило мережу
12:16 У Луцьку розгромили бус ТЦК: у мережі з'явилися нові відео
12:13 Після масованих атак пропонують скорочувати робочий день щонайменше на дві години
12:08 Київ на 90% готовий до опалювального сезону, — Кличко
12:05 На Одещині жінка вистала з мінімаркету працівників ТЦК, які намагалися мобілізувати чоловіка
12:02 Підробленні EUR.1 завдали збитків на 14,8 мільйона гривень: матеріали справи «Колпаку» передали прокуратурі
11:59 Павло Щербина намагається перевести ігровий бізнес із «Сенс Банку» до «Банку Альянс»
11:51 Сильна пожежа спалахнула на Київщині після атаки балістикою
11:47 США продовжили термін переговорів щодо продажу закордонних активів «Лукойлу»

Теги новин

COVID-19 агресия России Атаки Война Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты оккупанты Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2015-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook | RSS-підписка
Twitter | Email-розсилка
YouTube | Мобільна версія

0244491